

*نمونه سوالات صحیح و غلط، چهارگزینه ای، جای خالی و تشریحی درس سوم جامعه شناسی پایه دوازدهم رشته

ادبیات و علوم انسانی

سوالات صحیح و غلط:

- ۱- ما به بی نظمی بیشتر از نظم توجه می کنیم زیرا به نظم عادت نداریم. ص غ
- ۲- جامعه شناسان برای شناخت نظم از امور آشنا و مانوس «آشنایابی» می کنند. ص غ
- ۳- نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی است که ما انسان ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته ایم. ص غ
- ۴- نظم یعنی قرار گرفتن هر پدیده در جای خود. جای پدیده ها را ساختارها تعیین می کنند. ص غ
- ۵- نظم اجتماعی پیش بینی رفتار دیگران و همکاری با آنها را امکان پذیر می نماید. ص غ
- ۶- قواعد اجتماعی، ارتباط ما با یکدیگر را امکانپذیر و سامان می بخشد. ص غ
- ۷- ساختار اجتماعی چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده های اجتماعی است. ص غ
- ۸- نظام اجتماعی یک ساختار اجتماعی ایستاست. ص غ
- ۹- پویا بودن نظام اجتماعی یعنی بخش های آن بر یکدیگر اثر می گذارند و اثر می پذیرند. ص غ
- ۱۰- جامعه را می توان به یک موجود زنده تشبیه کرد، اما یک موجود زنده نیست. ص غ
- ۱۱- جامعه شناسی پوزیتیویستی تصویری از جامعه و نظم اجتماعی به روش علوم طبیعی دارد. ص غ
- ۱۲- یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسان ها را به پیچ و مهره های نظام اجتماعی تقلیل می دهد. ص غ

سوالات جای خالی:

- ۱- در زندگی روزمره نیز..... بیشتر از نظم به چشم می آید.
- ۲- جامعه شناسان برای شناسایی نظم از امور آشنا و مانوس..... می کنند.
- ۳- نظم اجتماعی در نتیجه..... برقرار می شود که ما انسان ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته ایم.
- ۴- پیش بینی رفتار دیگران و همکاری با آنها به وسیله..... امکان پذیر می شود.
- ۵- ما اغلب می دانیم که باید از راننده تاکسی، پلیس، پزشک و... انتظار چه رفتاری داشته باشیم این وجود..... است.
- ۶- امکان پیش بینی کنش های ما و مشارکت ما در زندگی اجتماعی به کمک..... تحقق می یابد.
- ۷- چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده های اجتماعی..... نام دارد.
- ۸- نظام اجتماعی یک ساختار اجتماعی..... است.

- ۹- اگر ساختار اجتماعی را به خودرویی تشبیه کنیم که در یک جا پارک شده، نظام اجتماعی خودرو.....است.
- ۱۰- نظام اجتماعی هم می تواند در خود تغییراتی به وجود آورد، و هم در خود تغییراتی ایجاد کند.
- ۱۱- رشد جمعیت از جمله تغییراتی است که نظام اجتماعی در.....ایجاد می کند.
- ۱۲- برداشت روزافزون از منابع تجدید ناپذیر، از جمله تغییراتی است که نظام در.....ایجاد می کند.
- ۱۳- جامعه شناسی پوزیتیویستی در فکر شناخت و کنترل جامعه برای برقراریبود.
- ۱۴- یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسان ها را به پیچ و مهره هایتقلیل می دهد.
- ۱۵- انسان در دیدگاه پوزیتیویستی، صرفاً یک موجود طبیعی..... از سایر موجودات است.
- ۱۶- جامعه شناسان پوزیتیویست، تفاوت میان جوامع بشری را تفاوتی.....می دیدند.

سوالات چهارگزینه ای:

- ۱- در مورد مفاهیم نظم و بی نظمی کدام گزینه صحیح نیست؟
- الف- ما بی نظمی را بیشتر می بینیم
ب- نظم کمتر مشاهده پذیر است
ج- ما به نظم عادت کرده ایم
د- هیچکدام
- ۲- ما نمی توانیم نظم را مشاهده کنیم به دلیل آنکه.....
- الف- به نظم عادت نداریم
ب- به نظم عادت داریم
ج- نظم را پدیده اجتماعی نمی دانیم
د- موارد ب و ج
- ۳- جامعه شناسان برای شناسایی نظم از امور آشنا و مانوس «آشنازدایی» می کنند؛ یعنی.....
- الف- از دید یک فرد غریبه به امور آشنا می نگرند
ب- از دید یک فرد آشنا به امور آشنا می نگرند
ج- در کنار بی نظمی، نظم را می شناسند
د- موارد الف و ج
- ۴- نظم اجتماعی در نتیجه چه چیزی در زندگی اجتماعی ما انسانها ایجاد می شود؟
- الف- قواعد اجتماعی
ب- نهادهای اجتماعی
ج- ساختارهای اجتماعی
د- نقش های اجتماعی
- ۵- جامعه شناسان در شناختن نظم اجتماعی، به این پرسش توجه می کنند که؛.....
- الف- قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه بوجود می آیند؟
ب- قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه دوام می یابند؟
ج- قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه تغییر می کنند؟

د- همه موارد

۶- در زمینه قواعد اجتماعی کدام گزینه صحیح نیست؟

الف- ارتباط ما با یکدیگر را امکان پذیر می سازند و سامان می دهند

ب- کنش های ما را برای یکدیگر قابل پیش بینی می کنند

ج- امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی را فراهم می کنند

د- چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده های اجتماعی را فراهم می کنند

۷- در مورد مفهوم «ساختاراجتماعی» گزینه صحیح تر را انتخاب کنید.

الف- چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده های اجتماعی را فراهم می کنند

ب- در گروه های رسمی مانند سازمان ها بهتر می توان دید

ج- حقوق و تکالیف نقش چگونگی پیوند و رابطه میان اعضا را مشخص می کند

د- همه موارد

۸- در مورد مفهوم «نظام اجتماعی» گزینه غلط را انتخاب کنید.

الف- با نظم ارتباط دارد.

ب- یک ساختار اجتماعی پویاست

ج- اگر ساختار اجتماعی به خودرویی تشبیه کنیم، خودرو در حال حرکت نظام اجتماعی است

د- هیچکدام

۹- منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که؛

الف- بخشهای آن بر هم اثر دارند ب- بخشهای آن از هم اثر می پذیرند

ج- فقط بر محیط اطراف تاثیر دارد نه بر خود د- موارد الف و ب

۱۰- به ترتیب «رشد جمعیت و برداشت بی رویه از منابع تجدیدناپذیر» چه نوع تغییرات نظام اجتماعی است؟

الف- محیط-خود ب- خود-محیط ج- محیط-محیط د- خود-خود

www.my-dars.ir

۱۱- هدف اصلی جامعه شناسی پوزیتیویستی چیست؟

الف- شناخت و کنترل جامعه ب- برقراری نظم اجتماعی

ج- شناخت و کنترل کنش های اجتماعی د- تغییر وضعیت موجود به وضعیت مطلوب

۱۲- اگر جامعه را همچون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، چه نتایجی حاصل می شود؟

الف- ما فقط می توانیم از دانش های ابزاری خود استفاده کنیم

ب- قادر خواهیم بود، تغییری بنیادین در جامعه به وجود آوریم

ج- نظم اجتماعی بیرون و مستقل از ماست فقط باید خود را با آن تطبیق کنیم.

د- موارد الف و ج

سوالات تشریحی:

۱- با ذکر یک مثال توضیح دهید که چرا ما به «بی نظمی» بیشتر از «نظم» توجه و دقت می کنیم؟

۲- جامعه شناسان برای شناخت نظم از امور آشنا و مانوس «آشنادایی» می کنند یعنی چه؟ (در دوسطر توضیح دهید)

۳- مفاهیم «نظم» و «نظم اجتماعی» را با هم مقایسه کنید.

۴- فواید نظم اجتماعی در جامعه را ذکر کنید. (سه مورد)

۵- جامعه شناسان در شناختن نظم اجتماعی، به چه پرسش ها توجه می کنند؟

۶- قواعد اجتماعی چگونه با هم مرتبط و سازگار می شوند؟ با ذکر یک مثال توضیح دهید.

۷- ساختار اجتماعی را با ذکر یک مثال توضیح دهید.

۸- ساختار اجتماعی چیست؟

۹- ساختار اجتماعی در یک نیروی دریایی را با رسم شکل تشریح کنید.

۱۰- مفاهیم «نظام اجتماعی» و «ساختار اجتماعی» را با ذکر یک مثال مقایسه کنید.

۱۱- نظام اجتماعی چیست؟

۱۲- منظور از پویا بودن نظام اجتماعی چیست؟ توضیح دهید.

۱۳- برای تغییرات نظام اجتماعی در خود و در محیط مثال بزنید.

۱۴- تفاوت بین آگاهی و شناخت ما با آگاهی و شناخت دانشمندان از فعالیت خودرو را توضیح دهید.

۱۵- جامعه شناسی پوزیتیویستی چه تصویری از جامعه و نظم اجتماعی دارد؟ (سه مورد)

۱۶- آیا می توان طبیعت و جامعه را یکسان دانست و از همان روش های علوم طبیعی در جامعه شناسی بهره گرفت؟

۱۷- اگر جامعه را همچون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، چه نتایجی به دنبال دارد؟ (دو مورد)

۱۸- انسان و جامعه در دیدگاه جامعه شناسی پوزیتیویستی، چه ویژگی هایی دارد؟

تامل کنید:

۱۹- به نظر شما چه تفاوت های مهمی میان جامعه و موجودات طبیعی وجود دارد؟ آیا این ویژگی های متفاوت را می توان با روش علوم طبیعی توضیح داد؟ آیا این تفاوت های بنیادی، رویکردهای دیگری را برای توضیح نظم اجتماعی ضروری نمی سازند؟

مای دررس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

*نمونه سوالات صحیح و غلط، چهارگزینه ای، جای خالی و تشریحی درس سوم جامعه شناسی پایه دوازدهم رشته ادبیات و علوم انسانی

سوالات صحیح و غلط:

- ۱- ما به بی نظمی بیشتر از نظم توجه می کنیم زیرا به نظم عادت نداریم. ص غ
- ۲- جامعه شناسان برای شناخت نظم از امور آشنا و مانوس «آشنزادایی» می کنند. ص غ
- ۳- نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی است که ما انسان ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته ایم. ص غ
- ۴- نظم یعنی قرار گرفتن هر پدیده در جای خود. جای پدیده ها را ساختارها تعیین می کنند. ص غ
- ۵- نظم اجتماعی پیش بینی رفتار دیگران و همکاری با آنها را امکان پذیر می نماید. ص غ

- ۶- قواعد اجتماعی، ارتباط ما با یکدیگر را امکانپذیر و سامان می بخشد. ص غ
- ۷- ساختار اجتماعی چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده های اجتماعی است. ص غ
- ۸- نظام اجتماعی یک ساختار اجتماعی ایستاست. ص غ
- ۹- پویا بودن نظام اجتماعی یعنی بخش های آن بر یکدیگر اثر می گذارند اما اثر نمی پذیرند. ص غ
- ۱۰- جامعه را می توان به یک موجود زنده تشبیه کرد، اما یک موجود زنده نیست. ص غ
- ۱۱- جامعه شناسی پوزیتیویستی تصویری از جامعه و نظم اجتماعی به روش علوم طبیعی دارد. ص غ
- ۱۲- یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسان ها را به پیچ و مهره های نظام اجتماعی تقلیل می دهد. ص غ

سوالات جای خالی:

- ۱- در زندگی روزمره نیز بی نظمی بیشتر از نظم به چشم می آید.
- ۲- جامعه شناسان برای شناسایی نظم از امور آشنا و مانوس آشنزادایی می کنند.
- ۳- نظم اجتماعی در نتیجه قواعد اجتماعی برقرار می شود که ما انسان ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته ایم.
- ۴- پیش بینی رفتار دیگران و همکاری با آنها به وسیله نظم اجتماعی امکان پذیر می شود.
- ۵- ما اغلب می دانیم که باید از راننده تاکسی، پلیس، پزشک و... انتظار چه رفتاری داشته باشیم این وجود نظم اجتماعی است.
- ۶- امکان پیش بینی کنش های ما و مشارکت ما در زندگی اجتماعی به کمک نظم اجتماعی تحقق می یابد.
- ۷- چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده های اجتماعی ساختار اجتماعی نام دارد.
- ۸- نظام اجتماعی یک ساختار اجتماعی پویا است.
- ۹- اگر ساختار اجتماعی را به خودرویی تشبیه کنیم که در یک جا پارک شده، نظام اجتماعی خودرو در حال حرکت است.
- ۱۰- نظام اجتماعی هم می تواند در خود تغییراتی به وجود آورد، و هم در محیط خود تغییراتی ایجاد کند.
- ۱۱- رشد جمعیت از جمله تغییراتی است که نظام اجتماعی در خود ایجاد می کند.
- ۱۲- برداشت روزافزون از منابع تجدید ناپذیر، از جمله تغییراتی است که نظام در محیط ایجاد می کند.
- ۱۳- جامعه شناسی پوزیتیویستی در فکر شناخت و کنترل جامعه برای برقراری نظم اجتماعی بود.
- ۱۴- یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسان ها را به پیچ و مهره های نظام اجتماعی تقلیل می دهد.
- ۱۵- انسان در دیدگاه پوزیتیویستی، صرفاً یک موجود طبیعی بیچیده تر از سایر موجودات است.
- ۱۶- جامعه شناسان پوزیتیویست، تفاوت میان جوامع بشری را تفاوتی کمی می دیدند.

۱- در مورد مفاهیم نظم و بی نظمی کدام گزینه صحیح نیست؟

الف- ما بی نظمی را بیشتر می بینیم

ب- نظم کمتر مشاهده پذیر است

ج- ما به نظم عادت کرده ایم

د- هیچکدام

۲- ما نمی توانیم نظم را مشاهده کنیم به دلیل آنکه.....

الف- به نظم عادت نداریم

ب- به نظم عادت داریم

ج- نظم را پدیده اجتماعی نمی دانیم

د- موارد ب و ج

۳- جامعه شناسان برای شناسایی نظم از امور آشنا و مانوس «آشنازدایی» می کنند؛ یعنی.....

الف- از دید یک فرد غریبه به امور آشنا می نگرند

ب- از دید یک فرد آشنا به امور آشنا می نگرند

ج- در کنار بی نظمی، نظم را می شناسند

د- موارد الف و ج

۴- نظم اجتماعی در نتیجه چه چیزی در زندگی اجتماعی ما انسانها ایجاد می شود؟

الف- قواعد اجتماعی

ب- نهادهای اجتماعی

ج- ساختارهای اجتماعی

د- نقش های اجتماعی

۵- جامعه شناسان در شناختن نظم اجتماعی، به این پرسش توجه می کنند که؛.....

الف- قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه بوجود می آیند؟

ب- قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه دوام می یابند؟

ج- قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه تغییر می کنند؟

د- همه موارد

۶- در زمینه قواعد اجتماعی کدام گزینه صحیح نیست؟

الف- ارتباط ما با یکدیگر را امکان پذیر می سازند و سامان می دهند

ب- کنش های ما را برای یکدیگر قابل پیش بینی می کنند

ج- امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی را فراهم می کنند

د- چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده های اجتماعی را فراهم می کنند

۷- در مورد مفهوم «ساختار اجتماعی» گزینه صحیح تر را انتخاب کنید.

الف- چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده های اجتماعی

ب- در گروه های رسمی مانند سازمان ها بهتر می توان دید

ج- حقوق و تکالیف نقش چگونگی پیوند و رابطه میان اعضا را مشخص می کند

د- همه موارد

۸- در مورد مفهوم «نظام اجتماعی» گزینه غلط را انتخاب کنید.

الف- با نظم ارتباط دارد.

ب- یک ساختار اجتماعی پویاست

ج- اگر ساختار اجتماعی به خودروبی تشبیه کنیم، خودرو در حال حرکت نظام اجتماعی است

د- هیچکدام

۹- منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که:

الف- بخشهای آن بر هم اثر دارند

ب- بخشهای آن از هم اثر می پذیرند

ج- فقط بر محیط اطراف تاثیر دارد نه بر خود

د- موارد الف و ب

۱۰- به ترتیب «رشد جمعیت و برداشت بی رویه از منابع تجدیدناپذیر» چه نوع تغییرات نظام اجتماعی است؟

الف- محیط-خود

ب- خود-محیط

ج- محیط-محیط

د- خود-خود

۱۱- هدف اصلی جامعه شناسی پوزیتیویستی چیست؟

الف- شناخت و کنترل جامعه

ب- برقراری نظم اجتماعی

ج- شناخت و کنترل کنش های اجتماعی

د- تغییر وضعیت موجود به وضعیت مطلوب

۱۲- اگر جامعه را همچون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، چه نتایجی حاصل می شود؟

الف- ما فقط می توانیم از دانش های ابزاری خود استفاده کنیم ب- قادر خواهیم بود، تغییری بنیادین در جامعه به وجود آوریم

ج- نظم اجتماعی بیرون و مستقل از ماست فقط باید خود را با آن تطبیق کنیم. د- موارد الف و ج

سوالات تشریحی:

۱- با ذکر یک مثال توضیح دهید که چرا ما به «بی نظمی» بیشتر از «نظم» توجه و دقت داریم؟

جواب: «در زندگی روزمره نیز بی نظمی بیشتر از نظم به چشم می آید. دانش آموزی که دیر به مدرسه می رسد یا تکالیف خود را به موقع انجام نمی دهد، راننده ای که در شانه خاکی جاده رانندگی می کند یا سبقت غیرمجاز می گیرد و... بیشتر به چشم می آیند در حالی که نظم ها از نظر ما پنهان هستند و کمتر به چشم می آیند؛ مثلاً دانش آموزان اغلب به موقع در مدرسه حاضر می شوند، مردم معمولاً قواعد راهنمایی و رانندگی را رعایت می کنند و...»

۲- جامعه شناسان برای شناخت نظم از امور آشنا و مانوس «آشنایابی» می کنند یعنی چه؟ (در دوسطر توضیح دهید)

جواب: «جامعه شناسان برای شناختن نظم، از امور آشنا و مانوس «آشنایابی زدایی» می کنند؛ یعنی از دید یک فرد غریبه به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود نگاه می کنند و در کنار بی نظمی، نظم را می شناسند.»

۳- مفاهیم «نظم» و «نظم اجتماعی» را با هم مقایسه کنید.

جواب: «نظم یعنی قرار گرفتن هر پدیده در جای خود. اما نظام یک ساختار (چینش منطقی اجزا در کنار هم) اجتماعی منضبط و پویاست. مثال: اگر مدیر مدرسه نقش مدیریت را بپذیرد (نظم) و چنانچه با مدیریت او و همراهی دیگر کارکنان (دبیران و دانش آموزان و اولیای دانش آموزان) آموزشگاه موفق و با کیفیتی از نظر اهداف آموزشی و تربیتی داشته باشند (نظام اجتماعی).»

۴- فواید نظم اجتماعی در جامعه را ذکر کنید. (سه مورد)

جواب: «نظم اجتماعی پیش بینی رفتار دیگران و همکاری با آنها را امکان پذیر می نماید؛ باعث می شود که شما بدانید، می توانید چه توقعات و انتظاراتی از دیگران داشته باشید و اتفاقات غیرمنتظره، شما را از همکاری با دیگران باز ندارند به عبارت دیگر ارتباط ما با یکدیگر را امکانپذیر می سازند و سامان می دهند، کنشهای ما را برای یکدیگر قابل پیش بینی می کنند و امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی را فراهم می آورند.»

۵- جامعه شناسان در شناختن نظم اجتماعی، به چه پرسش ها توجه می کنند؟

جواب: «جامعه شناسان در شناختن نظم اجتماعی، به این پرسش ها توجه می کنند؛ قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه به وجود می آیند؟ چگونه دوام می آورند؟ چگونه تغییر می کنند؟»

۶- قواعد اقتصادی - سیاسی - خانوادگی در یک جامعه چگونه با هم مرتبط و هماهنگ هستند؟

جواب: «جامعه شناسان برای پاسخ به این پرسشها، از «ساختار اجتماعی» سخن می گویند.»

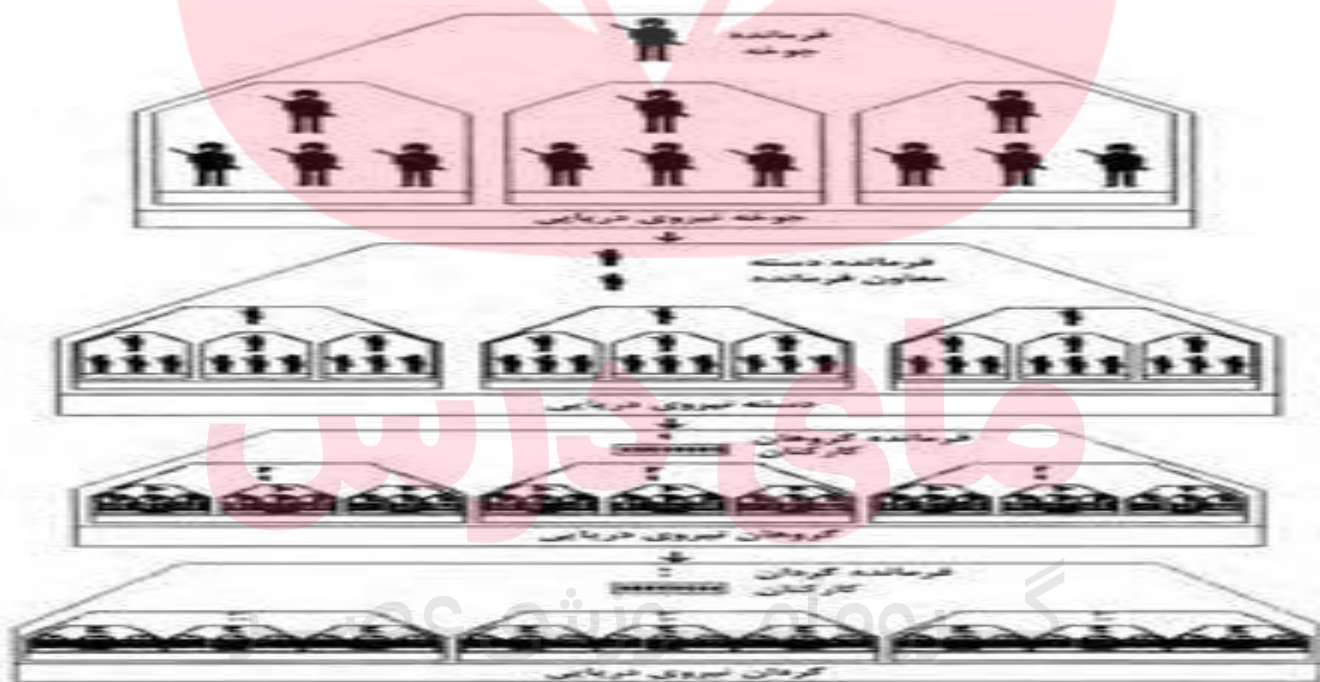
۷- ساختار اجتماعی را با ذکر یک مثال توضیح دهید.

جواب: «ارتباط میان پدیده های اجتماعی ساختار اجتماعی نامیده می شود. ساختار اجتماعی چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده های اجتماعی مختلف است. ساختار نیروی دریایی که از جوخه ها دسته ها، دسته ها گردان ها، گردان ها هنگ ها، هنگ ها لشگرها و لشگرها نیروی دریایی را می سازند. که همگی با تبعیت از حقوق و تکالیفی در قالب نقش ها و مسئولیت ها به همدیگر مرتبط می شوند»

۸- ساختار اجتماعی چیست؟

جواب: «ارتباط میان پدیده های اجتماعی ساختار اجتماعی نامیده می شود. ساختار اجتماعی چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده های اجتماعی مختلف است.»

۹- ساختار اجتماعی در یک نیروی دریایی را با رسم شکل تشریح کنید.

جواب: «در هر سازمانی حقوق و تکالیف مربوط به هر نقش، چگونگی روابط میان اعضا و... مشخص است. سنگ بنای نیروی دریایی تیم آتش است. تیم آتش متشکل از سه تفنگدار و یک فرمانده تیم است. نقش مربوط به هر یک از این پایگاه ها، میزان اقتدار فرمانده، ارتباط این سه نفر با یکدیگر و با فرمانده مشخص گردیده است. تیم های آتش در جوخه ها متشکل می شوند. روابط بین تیم ها و حقوق و وظایف فرمانده جوخه نیز مشخص گردیده است. جوخه ها دسته ها، دسته ها گردان ها، گردان ها هنگ ها، هنگ ها لشگرها و لشگرها نیروی دریایی را می سازند.»

۱۰- مفاهیم «نظام اجتماعی» و «ساختار اجتماعی» را با ذکر یک مثال مقایسه کنید.

جواب: «نظام اجتماعی یک ساختار پویا و منضبت است، اما ساختار به پیوند، چینش و ارتباط منطقی بین اجزای یک مجموعه و یک نظام اجتماعی گفته می شود. مثال: چینش و پیوند منطقی بین آجر، ماسه، سیمان، گچ، پنجره، در، تیر آهن در کنار هم در یک اتاق می شود ساختار، اما نظام کل قسمت های ساختمان در قالب یک مدرسه آموزشی که انتظارات مشخص و نیازهای خاصی را برآورده می کند گفته می شود. در واقع به یک مجموعه منظم و فعال که نیازهای مشخصی را از افراد جامعه مرتفع می کند (مثل یک بیمارستان) نظام اجتماعی گفته می شود اما پیوند منطقی بین اجزای این مجموعه (ارتباط بین بیمار با پزشک، مراجعان با بیماران، کادر اداری با بیماران و مراجعان و...) ساختار اجتماعی گفته می شود (مثل اجزای دیوار نسبت به خود دیوار)»

۱۱- نظام اجتماعی چیست؟

جواب: «مفهومی است که با نظم ارتباط دارد. نظام اجتماعی یک ساختار اجتماعی پویاست. اگر ساختار اجتماعی را به خودرویی تشبیه کنیم که در یک جا پارک شده، نظام اجتماعی همان خودرو است که روشن شده و در حرکت است.»

۱۲- منظور از پویا بودن نظام اجتماعی چیست؟ توضیح دهید.

جواب: «منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخشهای مختلف آن بر یکدیگر اثر می گذارند و از یکدیگر اثر می پذیرند. نظام اجتماعی هم می تواند در خود تغییراتی به وجود آورد، و هم می تواند در محیط خود تغییراتی ایجاد کند. برداشت روزافزون از منابع تجدید نا پذیر، از جمله تغییراتی است که یک نظام اجتماعی در محیط ایجاد می کند. رشد جمعیت نیز از جمله تغییراتی است که یک نظام در خود ایجاد می کند.»

۱۳- برای تغییرات نظام اجتماعی در خود و در محیط مثال بزنید.

جواب: «برداشت روزافزون از منابع تجدید نا پذیر، از جمله تغییراتی است که یک نظام اجتماعی در محیط ایجاد می کند. رشد جمعیت نیز از جمله تغییراتی است که یک نظام در خود ایجاد می کند.»

۱۴- تفاوت بین آگاهی و شناخت ما با آگاهی و شناخت دانشمندان از فعالیت خودرو را توضیح دهید.

جواب: «ما از خودرو استفاده می کنیم اما از چگونگی عملکرد اجزاء آن و نظم میان آنها اطلاع دقیقی نداریم درحالی که دانشمندان با فعالیت های علمی، نظم و ترتیب میان این اجزا را شناخته و سپس کنترل کرده اند تا بتوانند از آن در ساخت خودرو استفاده نمایند. علاوه بر این، آنها تلاش می کنند، با استفاده از فرمول های ریاضی و آزمایش های تجربی، اجزای خودرو را به شکل بهتری کنار هم قرار دهند و نظم کامل تری را میان آنها برقرار نمایند تا خودروی بهتری بسازند.»

۱۵- جامعه شناسی پوزیتیویستی چه تصویری از جامعه و نظم اجتماعی دارد؟ (سه مورد)

جواب: «این تصور از جامعه و نظم اجتماعی به جامعه شناسی پوزیتیویستی مشهور است که علوم طبیعی را الگوی خود می داند و روش های علوم طبیعی را به کار می گیرد. جامعه شناسان پوزیتیویست معتقد بودند، همان طور که فرمول های فیزیک می توانند نظم میان اجزای یک خودرو را نشان دهند، جامعه شناسی نیز باید بتواند به فرمول هایی برای توضیح نظم اجتماعی دست پیدا کند و همان گونه که علوم طبیعی شناخت و کنترل طبیعت را برای ما ممکن ساخته است، جامعه شناسی نیز باید شناخت و کنترل جامعه و برقراری نظم اجتماعی را ممکن سازد.»

۱۶- آیا می توان طبیعت و جامعه را یکسان دانست و از همان روش های علوم طبیعی در جامعه شناسی بهره گرفت؟ چرا؟

جواب: «خیر، زیرا جامعه برخلاف طبیعت، محصول و مخلوق کنش های انسان هاست و بود و نبود آن وابسته به انسان است.»

۱۷- اگر جامعه را همچون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، چه نتایجی به دنبال دارد؟ (دو مورد)

جواب: «یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسانها را به پیچ و مهره های نظم اجتماعی تقلیل می دهد؛ در حالی که جامعه برخلاف طبیعت، محصول و مخلوق کنش های انسان هاست و بود و نبود آن وابسته به انسان است.»

۱۸- انسان و جامعه در دیدگاه جامعه شناسی پوزیتیویستی، چه ویژگی هایی دارد؟

جواب: «در دیدگاه پوزیتیویست ها، انسان صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده تر از سایر موجودات طبیعی دانسته می شود. در حالی که انسانها با موجودات طبیعی، تفاوت های بنیادی دارند. - جامعه شناسان پوزیتیویست، جامعه را نیز صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می دانستند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می دیدند. از نظر آنها برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده ترند، در رفع نیازهای خود تواناترند و به همین دلیل پیشرفته ترند.»

*نمونه سوالات صحیح و غلط، چهارگزینه ای، جای خالی و تشریحی درس چهارم جامعه شناسی پایه دوازدهم رشته ادبیات و علوم

انسانی

۱- منظور از جنگ های نامنظم چیست؟ توضیح دهید.

جواب: «جنگ های نامنظم مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه است که قادرند در موقعیت بومی خود، با امکانات محدود حتی در برابر تهاجم یک ارتش بزرگ نیز مقاومت کنند. سربازان جنگ های نامنظم معمولاً نقشه های از پیش برنامه ریزی شده را اجرا نمی کنند بلکه متناسب با موقعیت خاص جغرافیایی و فرهنگی خود عمل می کنند.»

۲- اصطلاح جنگ های نامنظم را اولین بار شهید مصطفی چمران به کار برد. ص غ

۳- مقاومت مردم مسلمان آمرلی در برابر داعش، نمونه ای بارز از جنگ های نامنظم است.

۴- سربازان جنگ های نامنظم به سبب انگیزه های اخلاقی و آرمان های معنویشان توانی فراتر از نظم موجود به دست می آورند.

۵- کنش اجتماعی خشت بنای جامعه است و تمامی پدیده های اجتماعی خرد و کلان از آن پدید می آیند. ص غ

۶- ساختارهای اجتماعی، هر چقدر هم جا افتاده و باسابقه باشند، با کنش های اجتماعی افراد به وجود آمده اند.

۷- با ذکر یک مثال میزان تسلط و تعیین کنندگی ساختارهای اجتماعی بر کنش های انسانی را توضیح دهید؟

جواب: «همه ما از آنجا که عضوی از جامعه هستیم، با کنش های اجتماعی خود، در حفظ وضع موجود یا تغییر آن، اثرمی گذاریم اگر چه میزان تأثیرگذاری همه اعضای جامعه یکسان نیست و صاحبان برخی مشاغل و مسئولیتها، نسبت به سایرین اثرگذاری بیشتری دارند.»

۸- نظام اداری ما محصول کنش اجتماعی چه کسانی است؟

الف- مدیران و کارکنان ب- کارکنان، مدیران و مراجعان

ج- قانونگذاران، مراجعان و کارکنان د- همه موارد

۹- در مورد تأثیرگذاری و تأثیرپذیری ما از ساختارهای اجتماعی کدام گزینه صحیح است؟

الف- فقط افراد خاصی، مثل مسئولان و مدیران، بر ساختارها تأثیر می گذارند.

ب- همه ما با کنش های اجتماعی خود، در حفظ وضع موجود یا تغییر آن تأثیر چندانی نداریم.